

3. Kend təsərrüfatı heyvanlarının daxili xəstəlikləri haqqında anlayış vermək.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış dərslərin ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı (20% - dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə:Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir.Bundan 50 bal tələbə semestr ərzində,50 bal isə imtahanda toplayır.Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir:20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal-tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür,cavabı dəqiq və hərtərəflidir,
-9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qusurlara yol verir.

-7 bal-tələbə keçilmiş materialı başa düşür,lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

-6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

-3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var,lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

-1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməlidir.

X.Təqvim mövzu planı: Mühazirə 15 saat, laboratoriya 15 saat. Cəmi: 30 saat

	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Müh.	Tarix
1	2	3	4
1	Mövzu 1. Giriş. Cavan kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri.	2	

	<p>1.Cavan kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri 2.Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının böyümə və inkişaf dövrünün pillələri 3.Körpələrin mühitə uyğunlaşması 4.Körpələrin iri heyvanlara görə həzm,tənəffüs, sidik çıxaran, ürək-damar və sinir sistemlərində olan fərqləri Mənbə(1;2;3)</p>		
2	<p>Mövzu 2. Cavan heyvanların xəstəliklərinin təsnifatı. 1.Antenatal-doğuma qədər olan xəstəliklər.Yeni doğulmuş körpələrin hipotrofiyası.Perenatal xəstəliklər 2.Yeni anadan olmuş körpələrin hipoksiyası və asfiksiyası. Asfiksiyanın növləri. Asfiksiya zamanı ilk yardım 3.Neonatal xəstəliklər. Ağız südü toksikozu 4.Dispepsiya. Dispepsiya xəstəliyinin etiologiyası, patogenezi, kliniki əlamətləri 5.Dispepsiyanın müasir müalicə metodları.Körpələrin dispepsiya xəstəliyində antimikrob müalicə vasitələri 6.Yeni anadan olmuş çöşqaların hipoqlikemiyası. Yeni anadan olmuş buzovların hipoinmunoqlobunemiyası Mənbə(1;2;3)</p>	2	
3	<p>Mövzu 3. Həzm və tənəffüs sisteminin xəstəlikləri. 1.Postnatal xəstəliklər. Stomatitlər.Stomatitlərin növləri. Stomatitlərin müalicə üsulları 2.Buzov və balaqlarda vaxtaşırı timpaniya 3.Qastroenterokolit 4.Bezoar xəstəliyi 5.Çöşqaların mədə xorası 6.Tənəffüs sisteminin xəstəlikləri. Bronxopnevmoniya 7.Bronxopnevmoniyanın müasir müalicə üsulları Mənbə(1;2;3)</p>	2	
4	<p>Mövzu 4. Maddələr mübadiləsinin xəstəlikləri. 1.Raxit. Raxitin kliniki əlamətləri.Müalicə və profilaktikası 2.Çöşqaların alimentar xəstəlikləri 3.Çöşqaların parakeratozu 4.Çöşqaların ödemli xəstəliyi 5.Cavanların tetaniyası 6.Əzələ ağrması xəstəliyi 7.Quzuların enzootik ataksiyası Mənbə(1;2;3)</p>	2	
5	<p>Mövzu 5. Vitamin çatışmazlıqları xəstəlikləri. 1.A-hipovitaminoz 2.Tiamin(B₁) çatışmamazlığı 3.B₂-hipovitaminoz 4.Nikotin turşusunun çatışmamazlığı 5.Piridoksin çatışmamazlığı 6.Sianokobalamin çatışmamazlığı 7.C-hipovitaminoz 8.E-hipovitaminoz Mənbə(1;2;3)</p>	2	

6	Mövzu 6. Endokrin orqanların xəstəlikləri. 1.Orqanizmdə baş verən neyrohumoral funksiyanın pozulması 2.Zob xəstəliyi 3.Diffuz toksikoz 4.Hipotireoz (hipotireoz,endemik zob,boğaz uru) 5.Immun sisteminin xəstəlikləri 6.Immun çatışmamazlıqları 7.Stresslər. Mənbə(1;2;3)	2	
7	Mövzu 7. Zəhərlənmələr. 1.Zəhərlənmələrin ümumi xarakteristikası və təsnifatı 2.Zəhərlənmənin əsas səbəbləri. Zəhərlənmənin kliniki diaqnostikası 3.Qastroenteral sindrom. Ümumi toksikoz sindromu 4.Ürək-damar, ağciyər sindromu, qaraciyər və böyrək çatışmamazlığı sindromu 5.Orqanlarda patomorfoloji dəyişikliklər. Zəhərlənmələrin diaqnostikası. Ümumi müalicə üsulları 6.Zəhərlənmələr zamanı koma,beyin ödemi və başqa həyat üçün təhlükəli hallarda patogenetik müalicəsinin aparılması Mənbə(1;2;3)	2	
8	Mövzu 8. Fitotoksikozlar. Alkaloid tərkibli bitkilərlə zəhərlənmə. 1.Alkaloid tərkibli bitkilərlə zəhərlənmə 2.Qlükozid tərkibli bitki və yemlərlə zəhərlənmə Mənbə(1;2;3)	1	
Cəmi:		15 s.	

	Laboratoriya	Saat	Tarix
1.	Mövzu 1: Cavan kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri.	2	
2.	Mövzu 2: Dispepsiya. Dispepsiya xəstəliyinin etiologiyası, patogenezi, kliniki əlamətləri	2	
3.	Mövzu 3: Buzov və balaqlarda vaxtaşırı timpaniya xəstəliyi	2	
4.	Mövzu 4: Raxit. Raxitin kliniki əlamətləri. Müalicə və profilaktikası	2	
5.	Mövzu 5: Tiamin(B ₁) çatışmamazlığı	2	
6.	Mövzu 6: Orqanizmdə baş verən neyrohumoral funksiyanın pozulması	2	
7.	Mövzu 7: Zəhərlənmələrin ümumi xarakteristikası və təsnifatı	2	
8.	Mövzu 8: Alkaloid tərkibli bitkilərlə zəhərlənmə	1	
Cəmi:		15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Bu bölmədə körpələrin anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri, həmçinin embrion dövründə, doğum zamanı və doğumdan sonrakı dövrlərdə rast gəlinə bilən körpə heyvan xəstəliklərinin etiologiyası, klinikası, patogenezi, diaqnozu habelə, müalicə və profilaktikası geniş şərh edir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar, müzakirələr;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- problemlərlə əsaslanan tədris;

- sahə işləri;
- qrup qiymətləndirilməsi;

Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının daxili xəstəliklər strukturunda yeri, xəstəliklərin ardıcılığı, fermer təsərrüfatları və xüsusi mülkiyyətin inkişafı və güclənməsi ilə əlaqədar olaraq maldarlığın strukturu və müxtəlif müalicəvi – profilaktiki tədbirlərin aparılmasını bilməli.
- Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatom – fizoloji xüsusiyyətlərini, böyümə və inkişaf dövrünü, mühitə uyğunlaşma dövrünü, körpə heyvanların növü və yaşından asılı olaraq kliniki göstəricilərinin normativlərini bilməli.
- Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının antenatal xəstəliklərinin təsnifatı, əmələ gəlmə səbəbləri, xəstəliklərin gedişi, bürüzə verən kliniki əlamətləri, diaqnozun təyin edilməsini bilməli, müalicə və profilaktika tədbirlərinin aparılmasının bacarmalı

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. I. Kollokvium sualları:

1. Cavan kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri
2. Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının böyümə və inkişaf dövrünün pillələri
3. Körpələrin mühitə uyğunlaşması
4. Körpələrin iri heyvanlara görə həzm, tənəffüs, sidik çıxaran, ürək-damar və sinir sistemlərində olan fərqləri
5. Antenatal-doğuma qədər olan xəstəliklər. Yeni doğulmuş körpələrin hipotrofiyası. Perenatal xəstəliklər
6. Yeni anadan olmuş körpələrin hipoksiyası və asfiksiyası. Asfiksiyanın növləri. Asfiksiya zamanı ilk yardım
7. Neonatal xəstəliklər. Ağız südü toksikozu
8. Dispepsiya. Dispepsiya xəstəliyinin etiologiyası, patogenezi, kliniki əlamətləri
9. Dispepsiyanın müasir müalicə metodları. Körpələrin dispepsiya xəstəliyində antimikrob müalicə vasitələri
10. Yeni anadan olmuş çoşqaların hipoqlikemiyası. Yeni anadan olmuş buzovların hipoimmunoqlobulinemiyası

II. Kollokvium sualları:

1. Postnatal xəstəliklər. Stomatitlər. Stomatitlərin növləri. Stomatitlərin müalicə üsulları
2. Buzov və balaqlarda vaxtaşırı timpaniya
3. Bezoar xəstəliyi
4. Tənəffüs sisteminin xəstəlikləri. Bronxopnevmoniya
5. Raxit. Raxitin kliniki əlamətləri. Müalicə və profilaktikası
6. Çoşqaların alimantar xəstəlikləri
7. Cavanların tetaniyası

8. Əzələ ağarması xəstəliyi
9. Quzuların enzootik ataksiyası
10. A-hipovitaminoz

XVI.İmtahan sualları:

- 1.Cavan kənd təsərrüfatı heyvanlarının anatomo-fizioloji xüsusiyyətləri
- 2.Körpə kənd təsərrüfatı heyvanlarının böyümə və inkişaf dövrünün pillələri
- 3.Körpələrin mühitə uyğunlaşması
- 4.Körpələrin iri heyvanlara görə həzm,tənəffüs, sidik çıxaran, ürək-damar və sinir sistemlərində olan fərqləri
- 5.Antenatal-doğuma qədər olan xəstəliklər.Yeni doğulmuş körpələrin hipotrofiyası.Perenatal xəstəliklər
- 6.Yeni anadan olmuş körpələrin hipoksiyası və asfiksiyası Asfiksiyanın növləri. Asfiksiya zamanı ilk yardım
- 7.Neonatal xəstəliklər. Ağız südü toksikozu
- 8.Dispepsiya. Dispepsiya xəstəliyinin etiologiyası, patogenezi, kliniki əlamətləri
- 9.Dispepsiyanın müasir müalicə metodları.Körpələrin dispetsiya xəstəliyində antimikrob müalicə vasitələri
- 10.Yeni anadan olmuş çuşqaların hipoqlikemiyası. Yeni anadan olmuş buzovların hipoimmunoqlobunemiyası
- 11.Postnatal xəstəliklər. Stomatitlər.Stomatitlərin növləri. Stomatitlərin müalicə üsulları
- 12.Buzov və balaqlarda vaxtaşırı timpaniya
- 13.Bezoar xəstəliyi
- 14.Tənəffüs sisteminin xəstəlikləri. Bronxopnevmoniya
- 15.Raxit. Raxitin kliniki əlamətləri.Müalicə və profilaktikası
- 16.Çuşqaların alimentar xəstəlikləri
- 17.Cavanların tetaniyası
- 18.Əzələ ağarması xəstəliyi
- 19.Quzuların enzootik ataksiyası
- 20.A-hipovitaminoz
- 21.Tiamin(B₁) çatışmamazlığı
- 22.B₂-hipovitaminoz
- 23.Nikotin turşusunun çatışmamazlığı
- 24.Piridoksin çatışmamazlığı
- 25.Sianokobalamin çatışmamazlığı
- 26.C-hipovitaminoz
- 27.E-hipovitaminoz
- 28.Orqanizmdə baş verən neyrohumoral funksiyanın pozulması
- 29.Zob xəstəliyi
- 30.Diffuz toksikoz
- 31.İmmun sisteminin xəstəlikləri
- 32.İmmun çatışmamazlıqları
- 33.Zəhərlənmələrin ümumi xarakteristikası və təsnifatı
- 34.Zəhərlənmənin əsas səbəbləri. Zəhərlənmənin kliniki diaqnostikası
- 35.Qastroenteral sindrom. Ümumi toksikoz sindromu
- 36.Ürək-damar, ağciyər sindromu, qaraciyər və böyrək çatışmamazlığı sindromu
- 37.Zəhərlənmələr zamanı koma,beyin ödemi və başqa həyat üçün təhlükəli hallarda patogenetik müalicəsinin aparılması

38. Orqanlarda patomorfoloji dəyişikliklər.Zəhərlənmələrin diaqnostikası.Ümumi müalicə üsulları
39.Allkaloid tərkibli bitkilərlə zəhərlənmə
40.Qlükozid tərkibli bitki və yemlərlə zəhərlənmə

“Körpə heyvanların daxili xəstəlikləri” fənninin sillabusu 6007004 “Baytarlıq təbabəti” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir Sillabus “Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur. (13 fevral 2026 -cı il protokol № 11)

Fənn müəllimi: b/m.T.T.Hüseynov

Kafedra müdiri: dos.R.M.Bilalov